2.2.2026

Hallintovaliokunnalle

Selvitys hallituksen esityksestä eduskunnalle sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskevaksi lainsäädännöksi (HE 124/2025 vp) Poliisihallituksen valiokunnalle antamaan lausuntoon sekä valiokunnan kysymykseen huijausviesteistä

Poliisihallituksen lausunto

Poliisihallitus totesi valiokunnalle antamassaan lausunnossa, että kun henkilöille annetaan omasta pyynnöstään mahdollisuus lopettaa Suomi.fi -viestien käyttö riippumatta heidän tosiasiallisesta digitaalisesta kyvykkyydestään sen voidaan nähdä johtavan joissain tapauksissa siihen, että sähköisen tiedoksiantokanavan käyttämisestä luopumista käytetään tiedoksiannon välttelytarkoituksessa. Hallituksen esityksessä on sivuutettu tarkoituksenmukainen väärinkäytöksiin pyrkimisen arviointi.

Sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 18 § 4 mom. (nyk.3 mom.): sanamuotoa ehdotetaan hallituksen esityksessä muutettavaksi siten, että termi *noutaa* korvataan termillä vahvistettu *vastaanotetuksi.* Termin muuttaminen näyttäisi johtavan tilanteeseen, jossa jotta viranomainen voi katsoa asiakirjan annetuksi sähköisesti tiedoksi, on asianosaisen oltava itse aktiivinen ja tehtävä lisätoimenpiteitä. Tämä mahdollistaa päätöksen tiedoksiannon pakoilun, jolloin päätökset, joiden voimaantulo on sidottu tiedoksiantoon, eivät tulisi voimaan. Toisaalta monen päätöksen osalta tiedoksiantomerkintä voisi jäädä tulematta viranomaiselle, kun asianosainen ei ymmärrä, että hänen pitää erikseen klikata saaneensa asian tietoonsa. Tästä syntyisi merkittävää ja tarpeetonta haittaa ja lisäkuluja viranomaistoiminnalle.

Vastine: Valtiovarainministeriö toteaa, että henkilölle annettava mahdollisuus sulkea viestinvälityspalvelutili ja siten päättää Suomi.fi-viestien käyttö on hallituksen esityksessä kuvatuin tavoin keskeisin yhdenvertaisuutta ja oikeusturvaa varmistava mekanismi. Myös perustuslakivaliokunta katsoi lausunnossaan (PeVL 59/2025 vp), että kieltäytymisoikeus on valtiosääntöoikeudellisesti merkityksellinen siltä kannalta, että sen avulla voidaan turvata myös sellaisten henkilöiden oikeusturvan toteutuminen, jotka eivät pysty käyttämään täysimääräisesti sähköistä tiedoksiantoa. Kieltäytymismahdollisuus sähköisten tiedoksiantojen vastaanottamisesta on siten edellytys sille, että esityksessä ehdotetun sääntelyn voidaan arvioida täyttävän perustuslaissa säädetyn yhdenvertaisuuden ja oikeusturvan vaatimukset.

Lisäksi valtiovarainministeriö huomauttaa, ettei viestinvälityspalvelutilin sulkemismahdollisuutta voida tosiasiassa hyödyntää tiedoksiannon välttelyyn, sillä tiedoksianto toimitetaan tilin sulkemisen jälkeen paperilla postitse.

Poliisihallituksen huomiota ehdotetusta asiointilain sääntelystä on kommentoitu lakivaliokunnalle 3.11.2025 annetussa vastineessa seuraavasti:

Oikeusministeriö toteaa, että asiointilain 18 §:n 4 momentin ilmauksessa ”vahvistettu vastaanotetuksi” ei oteta kantaa vahvistuksen teknisen toteutuksen tapaan, vaan sen vaihtoehtoja voidaan harkita viranomaisen asiointipalvelun teknisen kehityksen yhteydessä. Suomi.fi-viesteissä todisteellinen sähköinen tiedoksianto vahvistetaan nykyään vastaanotetuksi Poliisihallituksenkin mainitsemalla tavalla siten, että se vastaa kirjepostilla toimitettavaa saantitodistuksellista kirjettä. Suomi.fi-viesteissä todisteellisen tiedoksiannon vastaanotetuksi vahvistaminen tehdään painamalla viestin avaamisen yhteydessä näkyvää painiketta ”Avaa ja kuittaa viesti vastaanotetuksi”. Kun tiedoksianto vahvistetaan, Suomi.fi-viesteistä välitetään automaattisesti lähettäneelle organisaatiolle tieto vahvistuksesta. Näin ollen todisteellisen sähköisen tiedoksiannon pakoilu siten, että henkilö lukee tiedoksi annettavan asiakirjan, mutta jättää sen sitten vahvistamatta vastaanotetuksi, ei olisi Suomi.fi-viesteissä mahdollista.

Huijausviestit

Hallintovaliokunta on pyytänyt lisäselvitystä siitä, miten mahdollisiin huijausviesteihin ja niiden sisältämiin riskeihin on varauduttu.

Valtiovarainministeriö toteaa, että Suomi.fi-viesteihin ei voi tulla huijausviestejä, sillä palveluun pääsevät lähettämään viestejä vain tunnistetut ja todennetut viranomaiset. Viestien lukeminen puolestaan edellyttää aina vahvaa tunnistautumista esimerkiksi pankkitunnuksilla tai mobiilivarmenteella. Palvelu toimii erillään sähköpostista. Käyttäjän sähköpostiin tulee vain ilmoitus uudesta viestistä, ei koskaan itse viestiä tai linkkejä. Viestit luetaan aina kirjautumalla itse palveluun. Palvelussa käytetään vahvaa salaustekniikkaa sekä tiedon tallennuksessa että tiedonsiirrossa. Tämä varmistaa viestinnän turvallisuuden ja luotettavuuden.

Palveluissa toteutetaan säännöllisin väliajoin auditointeja sekä edellytetään Suomi.fi-palveluita käyttäviä organisaatioita hyväksymään Digi- ja väestötietoviraston tietoturvallisuuteen liittyvät ehdot ja käytänteet. Suomi.fi-viesteissä viranomaisten lähettämät viestit kulkevat salattuina ja viestiliikenne ohjataan vahvaa sähköistä tunnistautumista vaativiin palveluihin, jolloin tietosuojan ja tietoturvan taso on korkeampi kuin esimerkiksi sähköpostitse asioidessa. Paperikirjeisiin verrattuna Suomi.fi-viestien sisältämät tiedot päätyvät epätodennäköisemmin väärälle vastaanottajalle tai vääriin käsiin.

Suomi.fi-viestien käyttöönoton yhteydessä kansalaista myös ohjeistetaan huolehtimaan omasta vastuustaan digitaalisiin palveluihin liittyen koskien käytettävän päätelaitteen tietoturvaa ja tunnistusvälineiden huolellista säilytystä.

Sami Aalto

neuvotteleva virkamies